

СЕКЦІЯ 4. МЕДИЧНИЙ ЗАХИСТ, ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САНІТАРНОГО ТА ЕПІДЕМІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ НАСЕЛЕННЯ

**Андрущук О.В., спеціаліст вищої категорії, методист, завідувач
акушерсько-фармацевтичного відділення
КЗВО «Волинський медичний інститут» (м. Луцьк, Україна)**

РОЛЬ ГІГІЄНИ В СИСТЕМІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Медицина є однією з найгуманніших сфер людської діяльності. Вона базується на системі наукових і практичних знань, спрямованих на запобігання захворюванням та лікування хворих, з метою збереження здоров'я та довголіття людини. У клініці, де об'єктом вивчення є хворий, увага зосереджується на проблемах етіології, патогенезу, методів лікування. Але не завжди достатньо глибоко вивчається суть дії на організм чинників навколишнього середовища. А їхній вплив на організм людини стає дедалі відчутнішим і неодноразово є етіологічним моментом і чинником, який сприяє розвитку захворювань або, навпаки, не допускає їх виникнення. Це має велике значення з огляду на те, що основну масу населення становить здоровий контингент, тому подальше збереження здоров'я потребує створення відповідних умов навколишнього середовища. [1]

Сучасний стан бурхливого розвитку науки і техніки спричиняє великомасштабну для нашої цивілізації деградацію довкілля і як наслідок масове поширення захворювань.

За таких умов сама лише медична допомога неспроможна відновити здоров'я людини яка зазнала негативного впливу несприятливих факторів навколишнього середовища . Ось чому в орбіту медичних знань все ширше входить вивчення умов і способів збереження здоров'я, профілактика захворюванням і преморбідних станів. Такі завдання медицини висувують насамперед потребу вивчення провідної ролі соціального та природного середовища у житті здорової та хворої людини, а також у початкових стадіях

захворювання.

Таким чином, збереження здоров'я людини вимагає вивчення не лише будови і процесів життєдіяльності людського організму, а й умов праці, побуту, факторів природного і виробничого середовища та їх вплив на стан здоров'я.

Особливо важливими є форми суспільної профілактики, а також особистої профілактики. Суспільна профілактика за підтримки державних законодавчих заходів передбачає створення сприятливих умов праці, життя і відпочинку з метою збереження здоров'я і високої працездатності. Особиста профілактика спрямована на запобігання перевантаженням організму, насамперед його нервової і серцево-судинної систем. [2]

З метою втілення досягнень цього авторитетного напрямку необхідним стало використання даних з інших галузей знань, які могли б стати джерелом науково обґрунтованих характеристик чинників довкілля. З огляду на це поряд з анатомією, фізіологією, патологічною фізіологією, терапією тощо потрібними стали знання з географії, метеорології, радіології, кібернетики. Практичне здійснення профілактичного напрямку базується на досягненнях гігієнічних досліджень. Отже, підґрунтям профілактичної медицини є гігієна. [3]

Базуючись на виявлених закономірностях, гігієна науково обґрунтовує оптимальні і гранично припустимі параметри чинників навколишнього середовища, які слугують основою для опрацювання гігієнічних нормативів, правил, заходів, що передбачають використання позитивного і запобігання несприятливому впливу довкілля на здоров'я. [4]

До завдань гігієни належить також втілення гігієнічних нормативів, правил і рекомендацій у практику. Важливим завданням є одночасний контроль за проведенням і ефективністю цих заходів, а також прогнозування санітарної ситуації. [5]

Опрацювання дійових заходів щодо запобігання захворюванням потребує правильного розуміння законів взаємопов'язаності соціальних, природних і біологічних умов та їхнього впливу на здоров'я, в основі яких лежить вчення

про єдність і взаємодію людського організму та довкілля.

Отже, охорона здоров'я потребує втілення науково обґрунтованих гігієною профілактичних заходів, спрямованих на оптимізацію умов життя людей. Запобігання захворюванням є, безумовно, найнадійнішим важелем збереження здоров'я, і це ще раз свідчить про нагальність потреби вивчення взаємодії людини та комплексу чинників навколишнього середовища з метою вибору його оптимальних параметрів, здатних забезпечити нормальну діяльність організму. Лікареві не обійтися без знань основ гігієни у вивченні місцевих особливостей епідеміології інфекційних та неінфекційних захворювань, під час встановлення правильного діагнозу, у виборі методики правильного лікування та своєчасного запобігання захворюванням.

Список використаної літератури:

1. Даценко і. І., Габолич р. Д. Профілактична медицина. Загальна гігієна з основами екології: Навч. Посібник.- к.: Здоров'я, 2004.- с. 459 - 465.
2. Даценко і. І., Габолич р. Д. Профілактична медицина. Загальна гігієна з основами екології: Навч. Посібник.- к.: Здоров'я, 1999.- с. 490-498.
3. Габолич р. Д., Познанский с. С., Шахбазян г. Х. Гигиена.- 3-е изд., перераб. Идоп.- Киев: Вища школа, Головное изд-во, 1983.- с. 211-217.
4. Комунальна гігієна. 2006 - medbib.in.ua - Медична Бібліотека Гончарук Е.И., Бардов В.Г., Гаркавий С.И., Яворовский А.П. - Коммунальная гигиена.
5. Шевченко А. М., Яворовський О. П., Гончарук Г. О. та ін. Гігієна праці: Підручник / За ред. проф. А. М. Шевченка. – К., Інфотекс, 2000. – С. 209-228.